

Karol Szymczak

Grądy Woniecko, st. 1, gm. Rutki,
woj. łomżyńskie, AZP 37-79

Informator Archeologiczny : badania 31, 25-26

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nie czarnych, smolistych. Ich denne partie wcinają się także w jasny piasek. Wypełniska dostarczyły obfitego inwentarza ceramiki wczesnośredniowiecznej z domieszką mechaniczną materiałów kultury pucharów lejkowatych. W sumie znaleziono około 1600 fragmentów ceramiki (z czego 60-70 % to ceramika kultury pucharów lejkowatych), około 200 zabytków krzemiennych, kilkadziesiąt brył polepy i dość dużą ilość kości zwierzęcych. Materiały ceramiczne kultury pucharów lejkowatych charakteryzują się szeregiem cech typowych, jak: obecność pucharów lejkowatych, flasz z kryzą, amfor(?), ornamentów stempelkowych pod wylewami naczyń, domieszki tłucznia ceramicznego. Mamy jednak także pewne cechy specyficzne, jak stosowanie domieszki tłucznia kamiennego. Bardzo specyficzne jest krzemieniarnstwo bazujące na surowcu jurajskim, miejscowym(?), i świciechowskim. Jest to przemysł oparty na drobnych wiórkach oraz bardzo powszechnej technice łuszczniowej.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ Kielce Wydział Archeologiczny, ul. Zamkowa 5.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Sprawozdaniach Archeologicznych”.

Badania będą kontynuowane.

GOŁAŃCZ, st. 69, gm. loco, woj. pilskie, AZP 41-31/138

- grób lub obiekt kultowy kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- ślady osadnictwa kultury amfor kulistych (neolit)
- ślady osadnictwa kultury ceramiki sznurowej (neolit)
- ślady osadnictwa kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu)
- osada kultury łużyckiej (środkowa i późna epoka brązu)
- cmentarzysko kultury pomorskiej (wczesna epoka żelaza)
- osada z wczesnośredniowieczna
- ślady osadnictwa nowożytnego

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 24 września do 21 października przez mgr. Mirosława Andrałowicza (Gołaniecki Ośrodek Kultury). Finansowane przez Gołaniecki Ośrodek Kultury. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 1,33 ara.

Odkryto 8 faz użytkowania stanowiska. Z czasu jego zasiedlenia przez ludność kultury pucharów lejkowatych pochodzi jeden obiekt, interpretowany jako grób lub obiekt obrzędowy. Z osadnictwem kultury łużyckiej wiąże się 9 obiektów, w tym jeden mieszkalny, 7 jam gospodarczych i dołek postłupowy. Pozostałości kultury pomorskiej to 2 zniszczone groby z obwarowaniem kamiennym. Odślonięto też jamę mieszkalną z wczesnego średniowiecza. Ceramika z okresu kultury ceramiki sznurowej, kultury amfor kulistych i horyzontu trzcinieckiego pochodzi z warstw stanowiska.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w archiwum PSOZ w Pile.

Badania nie będą kontynuowane.

Goraszowice, st. 12, gm. Otmuchów, woj. opolskie - patrz: środkowa i późna epoka brązu

GRĄDY WONIECKO, st. 1, gm. Rutki, woj. łomżyńskie, AZP 37-79

- obozowisko kultury komornickiej (mezolit)
- obozowisko kultury północno-janisławskiej (mezolit)
- obozowisko kultury niemeńskiej (paraneolit)
- ślady osadnictwa kultury ceramiki sznurowej (neolit)
- ślady osadnictwa średniowiecznego i nowożytnego

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez prof. Karola Szymczaka (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego). Kolejny sezon badań.

Badane stanowisko położone jest na piaszczystej wydmie na południowym brzegu Narwi.

W roku 1997 założono dwa wykopy. Pierwszy z nich, liczący 4,5 m², eksplorowano za pomocą skrobienia, namierzając każdy zabytek. Ogółem z wykopu uzyskano 326 zabytków (203 zabytki krzemienne i 123 artefakty ceramiczne) nie wyróżniając wyraźnych skupisk. Wykop drogi liczył 9 m²

i został założony w misie deflacyjnej, gdzie zabytki zalegały do głębokości 20 cm w związku z czym materiał, który był wyraźnie przemieszany, pozyskiwano uproszczoną metodą eksploracji przesiewając przez sito. Z wykopu uzyskano 3151 zabytków (1953 zabytki krzemienne i 1098 fragmentów ceramiki). Ogółem z dwóch wykopów uzyskano 3477 zabytków. Materiały te podobne dla obu wykopów mają charakter mechanicznej mieszaniny i nie tworzą żadnych wyraźnie rysujących się koncentracji. Inwentarz można wstępnie podzielić na kilka ugrupowań nawiązujących typologicznie do rozmaitych jednostek

1. Mezolit:

kultura komornicka – można tu zaliczyć tylczak lancetowaty i trójkąt rozwartokątny,

kultura północno-janisławicka – reprezentowana jest przez liczne artefakty krzemienne;

takie jak : 3 ostrza typu Wieliszew z naturalną oraz ułamaną podstawą, 2 wkładki typu Borki, 2 trapezy, fragmenty tylczaków oraz bardzo drobnych półtylczaków oraz liczne odpadki mikrorylcowcze,

2. Paraneolit: oprócz kilku charakterystycznych zabytków krzemiennych takich jak 2 płaskoretuszowane grociki czy też 3 grociki typu Sośnia, na stanowisku znaleziono bogaty zespół ceramiki, reprezentującej kilka faz rozwoju kultury niemeńskiej,

3. Neolit: kilka fragmentów ceramiki sznurowej

Ponadto uzyskano ułamki ceramiki średniowiecznej i nowożytnej.

Wyniki badań będą opublikowane w monografii stanowiska.

Badania będą kontynuowane.

Grojec, st. 1, gm. loco, woj. bielskie - patrz: późne średniowiecze

GRÓDEK, st. 1C, gm. Hrubieszów, woj. zamojskie

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury amfor kulistych (neolit)
- cmentarzysko (chronologia nieokreślona - wczesna epoka brązu?)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 5 do 8 kwietnia przez mgr. Józefa Niedźwiedzia (Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego w Lublinie, Muzeum im. St Staszica w Hrubieszowie). Łącznie przebadano powierzchnię 17,88 m².

Założono 3 wykopy: 1/97 (2,15 x 2,5 m), 2/97 (3 x 2,5 m z poszerzeniem 0,6 x 1 m w północno-zachodnim narożniku) i 3/97 (2,3 x 2,15 m).

W wykopie 1/97, wytyczonym przy miedzy, niedaleko skarpy przy torze kolejowym, w miejscu występowania na powierzchni fragmentów kości ludzkich, na głębokości około 30 cm, tuż pod warstwą orną odsłonięto szkielet dorosłego osobnika, w górnej partii uszkodzony przez pług. Zmarły spoczywał w kierunku południowy wschód-północny zachód, w pozycji wyprostowanej na wznak. Zarys jamy grobowej był niewidoczny. W odległości około 50 cm od kości nóg znaleziono fragment ciężarka tkackiego, którego związek z odkrytym grobem nie jest jednak pewny. Brak wyposażenia (poza niecharakterystycznym fragmentem ciężarka) nie pozwala na określenie chronologii pochówku. Wykop 2/97 usytuowano mniej więcej w połowie odległości miedzy wzgórzem „Horodysko” a torrem kolejowym, również w miejscu występowania fragmentów kości ludzkich na powierzchni. Po zdjęciu warstwy ornej, w jego centralnej części zarejestrowano resztki uszkodzonego przez pług szkieletu dorosłego osobnika (zachowały się tylko niektóre kości długie, część kręgosłupa oraz fragment miednicy). Zmarły ułożony był na wznak w pozycji wyprostowanej, z głową skierowaną na południe. Nie zanotowano przy nim żadnego wyposażenia. Ułożenie szkieletu sugeruje jego związek z odkrytym w 1993 r. pochówkiem, którego orientacja i sposób ułożenia były identyczne – znaleziono w nim brązową bransoletę. W północno-zachodnim narożniku wykopu odkryto skupisko ceramiki pochodzącej z baniastego, cienkościennego naczynia oraz fragment wylewu zdobionego odciskiem sznura i ornamentem stempelkowym z naczynia kultury amfor kulistych. Być może i naczynie baniaste należy do tej kultury. Wśród ceramiki znaleziono fragment walcowatego ciężarka tkackiego. Materiału tego